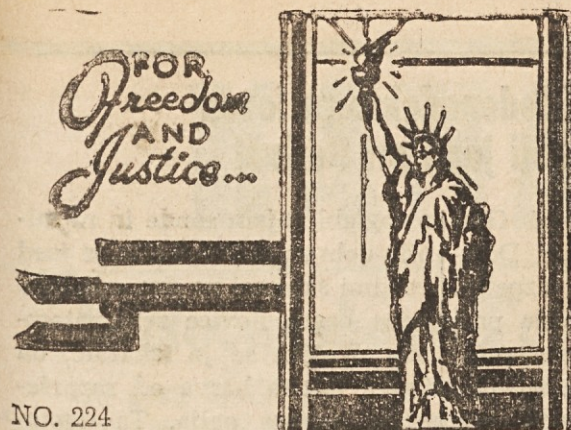

NO. 224

AMERIŠKA DOMOVINA

Antonia Pavlic
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

STEV. LXV — VOL. LXV

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, NOVEMBER 21, 1967

Nemčija pripravlja
pogodbo z Jugoslavijo

BONN, Zap. Nem. — Zunanji minister in vodja socijalnih demokratov Willy Brandt se bori za zopetno vpostavitve rednih diplomatskih odnosov z Jugoslavijo. Poslanci njegove stranke ga podpirajo, del krščansko demokratskih članov parlamenta pa je ostro proti. Ti povdarjajo, da je Titova vlada priznala Vzhodno Nemčijo in ima diplomatske odnose z njo. Zaprano nemška vlada je doslej stala na stališču, da je vsak sovražnik Nemcev, kdor priznava komunistični režim v Vzhodni Nemčiji. Brandt predlaga naj se najprej sklene z Jugoslavijo pogodba o delovnih pravicah o zavarovanju za slučaj brezposelnosti, socialnem zavarovanju in pokojninskem vprašanju tistih preko 100.000 delavcev v Nemčiji, ki so jugoslovanski državljani in so zanje vsa ta vprašanja še neurejena. Vlada je zaenkrat samo odobrila, da sme zunanje ministrstvo začeti pogajanja o takem načrtu pogodbe. Predsednik vlade dr. Kiesinger gre tedni na potovanje po azijskih prestolnicah in bo skušal dobiti posledice priznanja Jugoslavije, zlasti med nevtalci med sovjetskimi blokomi in zapadnimi demokracijami. Kiesinger upa, da bo nabral podatke v prihodnosti, da se z njimi zasluži njegova vlada v vseh zunanjepolitičnih odnosih, zato je Kiesinger osebno za isto politiko tudi napram Jugoslaviji.

Nemška vlada premišljuje o
obnovi rednih zvez

BONN, Nem. — Nemška vlada se načelno drži še zmeraj znane Hallsteinove doktrine: kdor je v rednih diplomatskih stikih z vzhodnonemskim komunističnim režimom, ne more imeti rednih diplomatskih zvez z Bonnom. Tito je to načelo kršil 1. 1957 na način, ki so ga v Bonnu smatrali za klubovanje in izzivanje. Zato so pretrgali in izzivanje. Danes pa Tito moleduje na vse mogoče načine, da bi imel zopet svojega poslanika v Bonnu. Nemška vlada ni hotela o tem do sedaj dosti slišati. Sedanja režim Kiesinger-Brandt se pa cepi: Brandt je za obnovo, Kiesinger pa omahuje. V krščansko demokratski stranki so namreč močne struje, ki nasprotujejo obnovi in pravijo, da bo z obnovo stikov podrt Hallsteinova teorija do tal, kar je tudi res. Krščanski demokratje mislijo, da bi bila to prevelika žrtev v korist jugoslovanskemu komunističnemu režimu. Odločitev bonnske vlade bo padla po Kiesingerjevi vrnitvi iz Azije.

Modrost

Janez: Veš, Jože, najbolje bo, če si izposodiš denar pri pesimistu.

Jože: Zakaj pri pesimistu? Janez: Zato, ker je prepričan, da nikdar ne bo dobil denarja nazaj.

Vremenski
prerok
pravi

Oblačno, malo topleje, sneg in dež, okoli 45 stopinj.

Novi grobovi

John Stautihar

V ponedeljek jutraj je preminul v St. Alexis bolnišnici John Stautihar. Bil je 79 let star in je stanoval na 3523 East 80. Street. Bil je rojen v župniji Hinje, vas Vesejec pri Žužemberku. V Ameriko je prišel pred 65 leti. Bil je med prvimi nasejenci v Neuburgh-u. V prejšnjih letih je bil priden v slovenskem društvenem življenju in narodnem delovanju. Delal je pri Draper Steel Barrel Co. do leta 1953. Takrat je stopil v pokoj. Bil je član društva Bled, št. 20 A.D.Z. in društva Najsvetejšega Imena pri sv. Lovrencu. Soproga Mary, rojena Gnidica je umrla poprej. Zaprta hčeri Mary Ann Troyan in Rose Catherine, sinove John-a, Frank-a in Joseph-a, vnuke in pravnuke, sestro Mary Papež in brata Frank-a. Pogreb bo v četrtek jutraj ob 8:30 iz Ferfolijevega pogrebnege zavoda. Ob 9. uri bo pogrebna sv. maša v cerkvi Sv. Lovrenca.

Johana Skull

V Dututhu, Minn. je dne 6. novembra t.l. umrla Johana Skull roj. Zupancič. Zapustila je tri otroke, sina Josepha in hčerko Agnes v Duluthu ter sina Antona v Kaliforniji. Poleg omenjenih je pokojna zapustila v Duluthu brata Jožeta z družino, v Denverju, Colo. brata Johna, v Sloveniji sestri Marijo Miklič in Jožefo Klun ter Angelo Vidmar v Pueblu, Colo. Mož ji je umrl že leta 1937 v starosti 34 let. Pogreb je bil 9. novembra iz cerkve sv. Elizabete na pokopališču Kalvarija v Duluthu. Pogrebne obrede je opravil č.g. Stanko Dolšina. Pokojna je bila članica Slovenske ženske zveze ir. KSKJ št. 171.

Lindsay bo verjetno
tudi med tekmece

NEW YORK, N.Y. — Župan Lindsay hoče tudi kandidirati za predsednika. Tako je izjavil kratko govornik Rockefeller, ki je sam kandidat. Lindsay je na govorniški turneji po Californiji nastopal med študenti, igralci in drugimi umetniki. On in soproga sta se obnašala prav kot človeka, ki se pridno prizadevata dobiti simpatije ljudstva. Lindsay je govoril o potrebnih spremembah v federalni administraciji.

CLEVELAND, O. — Tito ni šel nič rad na jubilejne slovesnosti v Moskvo. Ako ne bi nanj pritiskali in če ne bi bil že preje obljubil svoj prihod, se jubileja ne bi bil osebnostno udeležil. Zgodila se mu je namreč ne ravno majhna nesreča. Kot vsi vodilni komunisti, ki tudi on napisal priložnostni članek v slavo moskovskemu jubileju. V članku je pa napisal par stvari, ki jih Rusi ne slišijo radi. Omenjal je namreč Stalinov režim, delovanje Kominterne, ob enem pa po ponovno povdaril, kako veliko važnost pripisuje neodvisnosti posameznih satelitov. Vse to je moskovska cenzura črtala iz članka; skupaj kakih 7 kolon. Lahko si mislimo, kako slabe volje je moral biti Tito. Njegov članek je bilo namreč treba objaviti v jugoslovanskem časopisju, toda kako naj ga objavijo? Ali tistega po ruski cenzuri ali onega pred njo? Sedaj je, tudi razumljivo,

Sedanja ciprska kriza —
Grivasova kriza?

ATENE, Grč. — General Grivas je vodil pred leti ciprsko uporniško gibanje proti britanski kolonialni upravi. Bil je junak dneva pri vseh Grkih na svetu, posebno pa v Grčiji in na Cipru. Po vojni je postal zaničva dvoživka: je vrhovni poveljnik ciprskih čet in kot tak podrejen nadškofu in predsedniku Makariju. Kot poveljnik grških čet je pa odgovoren grški vladi v Atenah. Ni torej v lahkem službenem položaju, pa si je še sam nakopal sitnosti. Sprl se je z nadškofom Makarijem. Dočim Grivas dosledno zahteva ujedinjenje Cipra z Grčijo, je nadškof Makarij bil v prvih časih istih misli, potem se je pa začel vneti za ciprsko samostojnost, ker ne mara vojaške diktature v Atenah. Trenja med generalom in nadškofom so ohromila aktivnost grške politike, zato je vladal na Cipru toliko časa red in mir.

Sedaj so pa na demarkacijski črti med grško večino in turško manjšino izbruhnili nemiri, ki so se prav hitro spremenili v krvave spopade med Grki in Turki. V Atenah so začeli hujskati proti Turkom, Ankari pa proti Grkom. Sedaj je grška vlada odpoklicala generala Grivas domov v Atene. V Ankari so s tem zadovoljni, ker očita jo Grivasu, da je zakrivil zadnje vojaške spopade med obema narodnostima. Vendar pa Turki s tem še niso potolaženi. Zahtevajo, da Grčija umakne s Cipra večino svojih čet. Imeti bi jih smela le do 1.000 mož, pa jih ima okoli 10.000 do 15.000. Grčija tej zahtevi ne more ugoditi, ker bi padla vsaka vlada, ki bi Turčiji napravila tako koncesijo. Napeti odnosi bodo torej še trajali, toda ne bodo več tako nevarni kot so bili v prvih tednih sedanje krize.

Turška vojna letala
nad Ciprom

NICOSIA, Tur. — Turčija je poslala nekaj ekspedicij vojnih letal nad Ciper. To je demonstracija, da Turčija hoče, da se grška vojska v celoti umakne z otoka. Diplomati se boje, da vojna nevarnost med Grčijo in Turčijo radi Cipra le narašča in mislijo, da bo potrebno posredovanje večje sile, da jo prepreči.

Tito članek - cenzuriran v Moskvi!

zakaj se je Tito tako zvijal v svojem govoru, ki ga je imel pred delavci neke moskovske tovarne. Takrat je govoril tudi o stvarih, ki jih Rusi ne marajo, na primer o vlogi delavskih svetov v Jugoslaviji. Zato je skrbno pazil, da ne zadene ruske občutljivosti.

To je bil najbrže vzrok, da je Tito po slovesnostih kar na tihem odrinil iz Moskve in da ga v Beogradu ni čakalo "običajnih 300.000" delovnih ljudi, da bi jim razložil kako srečen je bil, da je zopet videl Kremlj in njegove prebivalce.

V Beogradu pa pravijo, da niso bili v Moskvi zadovoljni s Titom tudi v drugih stvareh. Tam je Tito zopet ponovil, da ni za komunistični koncil; pa so češki in mažarski diplomati hudo pritiskali nanj, naj spremeni svoje stališče. Kremelj bi namreč rad že spomlad sklical pripravljeno konferenco za rdeči kongres, ki naj bi bil prihodnje jesen. Tito je pa ostal gluh za vsa

Prehod oblasti v Adenu
bo izvršen 30. novembra

ZENEVA, Švica — Včeraj so se začela v Ženevi pogajanja med delegacijo britanske vlade in zaupniki Narodne osvobodilne fronte za južno Arabijo o prevzemu oblasti. Mislijo, da pogajanja ne bodo naletela na posebne težave. Zato že govorijo, kakšno podobo bo imela prihodnja domača vlada v Adenu. Sestavila jo bo seveda južnoarabska OF. Za predsednika bodo izbrali Kahtana ash-Sabija, ki je prebrisana politična glava, pri tem pa korupten nacionalist. Ministrski predsednik bo pa njegov bratranec, ki je organiziral OF in zanjo tudi sestavil političen program "pragmatičnega socializma". Novi režim bo strogo nevtralen. Seveda bo nevtralnost razumel na arabski način: jemal bo podpore in posojila od vsakega bloka, nobenemu bloku se pa ne bo zameril. Ali se bo režim OF tudi obdržal na oblasti, to je drugo vprašanje. Morda bi nanj lahko dal odgovor savdski kralj Faisal, seveda le takrat, ako bo spravil v Jemen al-Badra zopet na prestol.

Imamo že renigensko
bombo

WASHINGTON, D.C. — Naša narodna obramba ima do sedaj atomske in vodikove bombe. V obeh slučajih radi eksplozije streliva neizmerno veliko vročino in razdiralno silo. Obe silili pa uničujeta cilje eksplozije.

Komisija za atomsko energijo je pa sedaj povedala pristojnemu senatnemu podobodu za razorožitev, da se je njenim tehnikom posrečilo, da sestavijo bombo, ki bo uničevala vse predmete z rentgenskimi žarki. Rentgenske bombe bodo preje eksplodirale kot običajne, v eksploziji se bo pa rodila cela vrsta rentgenskih žarkov, ki bodo uničili vse, kar bodo dosegli. Seveda se bodo mogle rentgenske bombe rabiti le visoko v vesolju in bodo v glavnem lovile sovražnikove atomske in vodikove bombe. Podrobnosti o novih bombah so seveda zavite v največjo tajnost.

prigovarjanja. Napravil je pa še korak naprej. Jugoslovanski časopisje je začelo zmeraj odločneje pisati proti potrebi po kongresu in se celo spuščati v polemiko z drugim satelitskim časopisjem zunaj Jugoslavije. To je pa že smrtni greh v očeh ruskega politbiroja.

V Moskvi so dalje začeli zasledovati jugoslovansko notranjo politiko in vseh podrobnosti. Še to jih zanima, kaj pišejo jugoslovanske šolske knjige o stikih med Stalinom in Hitlerjem. Seveda hitro kritizirajo vsako stvar, ki jim ni všeč. Odnosi med Beogradom in Moskvo so se torej začeli hladiti. Zakaj? Jasno je, da mora razlog ležati neke drugje v nekem vprašanju, ki ga ne omenjata ne Moskva ne Beograd. Nekateri mislijo, da je prišel čas, da Moskva in Beograd morata računati z razpoloženjem v Srbiji. Zaenkrat je jasno le to, da Ran-

PADEC FUNTA POVOD
ZA ZVIŠANJE DAVKOV

WASHINGTON, D.C. — Razgovori članov federalne vlade in najvažnejših zastopnikov zbornice kongresnikov in senata, ki so bili preko nedelje radi ne-nadnega padca funt šterlinga, so med drugim dovedli Belo Hišo tudi do prepričanja, da je nastalo stanje izredne prilike, da zopet oživi in skuša uveljaviti svoj predlog po zvišanju davkov za delno kritje izrednih stroškov vojskovanja v Vietnamu, za zaviranje inflacije, ki je zdaj postalo posebno aktualno in v zvezi s finančnimi in gospodarskimi ukrepi, ki so itak neizogibni radi novonastalega položaja na svetovnem denarnem trgu, ki ga je ustvarila britanska devaluacija.

Predsednik odbora zbornice kongresnikov za pota in načine Willbur D. Mills, ki je že bil spravil predlog za povišanje kakor ga je staval predsednik Johnson, na polico, da čaka prihodnjega leta, je izjavil, da je sklical ta odbor za dne 28. novembra k seji, da bo obravnavala nov predlog, ki ga je poslala Bela Hiša.

Federalna administracija je izdelala in predložila nov predlog o splošni štednji in izdatkih in o povišanju davkov v isti meri kot je bila v prejšnjem predlogu. Parlamentarci smatrajo, da bodo nasprotniki povišanja davkov sedaj veliko bolj sprejemljivi za predsednikove predloge, ker je potreba po zaščiti dolarja in nujnost omejevanja inflacije veliko bolj očita po devaluaciji funt šterlinga kot je bila v razpravah o prejšnjem predlogu administracije.

Kongres verjetno ne bo odločil svojih sej, ampak bo delal dalje, tako da bodo prav kratke počitnice med tem in naslednjim zasedanjem. Ohraniti stabilnost dolarja se smatra sedaj za nujno in osnovno nalogo federalne administracije, Britanska devaluacija se čuti po vsem svetu. Na borzah je nekaj presenečenja, nesigurnosti in delne zmede. Posledice so vsaj začasni padci vrednostnih papirjev in drugih cen. Na splošno pa je svetovni trg in promet dosti mirno in brez posebnih škodljivih posledic prenesel ta potres, kar je v glavnem pripisati dejstvu, da je britanska vlada zaupno obvestila najvažnejše zaveznice vlade o svojih nameravnih ukrepih.

kovičevi pristaši ne morejo biti zadovoljni, da Tito podčrtava ravno tiste probleme, ki ga ločijo od Moskve.

Rankovičevi pristaši ne morejo naprimer razumeti, zakaj se Tito tako bori proti komunističnemu kongresu. Ali ne bi bilo bolje — pravijo — da bi se Beograd pokazal na Kongresu kot zagovornik "najprednejših idej", kot se titovci radi bahajo med tovariši.

Ne smemo pa misliti, da je sedanja megla na nebu med Moskvo in Beogradom znak za globlje spore med obema komunističnima državama. Gospodarski stiki se razvijajo popolnoma normalno, tudi ruski in jugoslovanski vojaški krogi vestno izvršujejo vse prevzete obveze. Sedanje napeto stanje se torej tiče le diplomatske taktike. Ali se bo iz tega rodilo kaj hujšega, to bomo pa zvedeli šele prihodnje leto.

Škotski nacionalisti
stopajo v ospredje

LONDON, Ang. — Kaj je škotska skupnost? Narod, del angleškega naroda, plemo, vse to ni dosti brigalo praktičnih Skotov do zadnjih desetletij. Londonski "centralizem" sicer prenašajo že od l. 1707, se radi tega razburjajo, kritizirajo in upirajo na besedah toda šele zadnje čase je ta nezadovoljnost dobila tudi organizirano politično obliko v škotski narodni stranki, ki ne zahteva nič manj kot škotsko neodvisnost od Londona. Število pristašev te stranke je naraslo od 2.000 na 60.000 tekom dveh let. V angleški parlament je pa bila izvoljena Mrs. Winifred Ewing. Ko se je pojavila prvič v sejni dvorani so jo bučno pozdravili od vseh strani, ona je pa samo ponavljala geslo: Škotska za zmeraj! Poslanci so vse skupaj smatrali za šalo, toda politični opazovalci pravijo, da se je nekdanji irski gibanje začelo na podoben način. Sale so se stopnjevale in pripeljale do potokov prelite krvi. Tako hudo na Škotskem ne bo, toda Škotska čisto gotovo ne bo hotela ostati navadna pokrajina, akoravno ima nekaj privilegijev še iz starih časov.

V Am. Združ. Državah
nas je 200 milijonov

V ponedeljek ob 11:30 zvečer je ura, ki šteje prebivalstvo Ameriških Združenih Držav pokazala, da nas je 200 milijonov. V uradu federalnega tajništva za trgovino so se v pričakovanju tega dogodka, ko bo rojeno 200 milijonsko dete neke v naši deželi, zbrali odlični gostje s predsednikom in Mrs. Johnson na čelu. Predsednik je govoril o velikih nalogah, ki nastajajo ob hitrem naraščanju prebivalstva v modernih razmerah.

Maov katekizem
sredstvo proti
bombnikom in viharjem

TOKIO, Jap. — Kitajski radio v Peipingu si je zopet dovolil posebno šalo, če smemo tako reči. Slišali so to tudi v Tokiju. Radio je namreč spet poveljeval vse čudodelne lastnosti, ki jih ima zbirka Maovih nauk v znanem njegovem "katekizmu". Trdil je, da se z Maovimi nauki lahko boriš proti sovražnim bombnikom in viharjem. Kitajski pilotje naj kar lepo prebirajo knjigo z Maovimi nauki, pa bodo takoj odkrili pravilno taktiko, kako je treba napasti in uničiti sovražnikova letala. Ravno tako naj mornarji sredi najhujših viharjev prebirajo Maove knjige kar jim bo dalo toliko poguma, da se ne bodo ustrašili nobene nevarnosti, ki lahko tiči v morskih viharjih. Smola je le v tem, da kitajski komunisti nimajo ravno veliko pilotov in letal, pa tudi ne močnejše trgovske in vojne mornarice. Zato ti nauki niso dosti vredni za Maove oboževalce.

Iz Clevelanda
in okolice

V mestni hiši—

Župan je imenoval za finančnega direktorja Dorward C. Witzke, ki je bil svoj čas direktor takozvane male Hoover komisije. Je poklicni finančni svetovalec. Za direktorja pravnega oddelka pa je imenovan Paul D. White, dosedaj sodnik. White je črnec, je bil nekdanj županov predstojnik, ko sta oba služila v uradu mestnega tožilca, sedaj pa je postal prvi županov sodelavec in bi bil njegov naslednik, če bi župan zapustil mesto.

Božična pošta—

Poštni urad razglašja, da je treba hiteti s pošto za božične praznike. Darilni paketi naj bodo na pošti do 29. novembra za naslovnike v oddaljenih državah, do 4. decembra pa za tiste, ki so bolj blizu oddajne pošte. Voščilne karte pa naj bodo v nabiralnikih do 10. dec. za oddaljene kraje, do 15. pa za bližnje.

Učitelji toženi—

Solski odbor v Lorain-u, O. je vložil tožbo proti učitelstvu v stavki. S tožbo hoče učitelje prisiliti, da se vrnejo na delo v sole.

Smrti na cestah—

23 je bilo smrtnih slučajev v avtomobilskih nesrečah po cestah Ohio ob koncu tedna. Cestni nadzorniki opozarjajo, da je treba zelo previdno voziti na zahvalni dan in prihodnji konec tedna.

V bolnišnici—

Mrs. Margaret Hodnik, 20500 Westport Ave. se nahaja v Euclid Glensville bolnišnici, soba št. 907. Obiski so dovoljeni.

Asesment—

Vsa društva, ki zborujejo v SND na St. Clair Ave., pobirajo assesment v petek 24. nov. ker je 25. na soboto.

K molitvi—

Clani Najsvetejšega Imena bodo skupno molili v Zakrajškem pogrebem zavodu za pokojnega Joseph-a Mocilnikarja nocoj, v torek zvečer ob 7:30.

Pok. Mocilnikar—

Joseph Mocilnikar je zapustil tudi brata Florijana, brat Frank pa je že pred njim umrl. Pogreb bo jutri, v sredo jutraj ob 9. uri iz Zakrajškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida, kjer bo ob 9:30 sv. maša nato, pa na pokopališču Kalvarija.

Eksplozija—

John Hribar, Madison, O. in Edward Culpepper sta trpela poškodbe, ko je nastala v Calhio Chemical Co. na Shepard Road v Perry, blizu Painesville eksplozija klorinskega plina. Tovorni avto je poškodoval plinski vod zunaj tovarne, v tovarni pa je razneslo kotel. Policija je za dve in pol ure morala izprazniti ljudi iz hiš v področju petih milj okoli mesta nesreče. Poškodovana se zdravita v Lake County Memorial Hospital in sta izven nevarnosti.

Sole v Lorain, O.—

Med šolskim odborom in učitelstvom v Lorain, O. so dosegli sporazum, da se učitelji vrnejo na delo med tem bo pa skupni odbor iskal rešitev zahtev učitelstva.

Društva na Holmes—

Tajniki društev v Slovenskem Domu na Holmes Ave. bodo pobirali assesment v soboto dne 25. tm od šestih do osmih zvečer.

Bodimo pri vsaki vožnji previdni in zmanjšujemo število žrtev!

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 224 Tuesday, Nov. 21, 1967

Težave Zveze komunistov Jugoslavije

Nad 20 let so potrebovali jugoslovanski komunisti, da so besedo kriza rabili tudi za stanje v lastni stranki. Če se je le dalo, so se rajše sklicevali na protislovja, subjektivne in objektivne okoliščine na zamotanost vprašanj itd. Šele zadnje čase se besedi kriza ne izogibajo dosledno. Seveda je ne rabijo vsi iz istih razlogov in v iste namene.

Prijatelji "krize" so na primer postali vsi konservativni titovci, je pa nekaj takih tovarišev tudi v naprednih vrstah, vendar jih ni preveč. Vse to potrjuje, da je partija v krizi, ki pa ni od včeraj.

Začela se je že pred 5-6 leti, kazala se je najbolj v gospodarskih težavah, ki jim partija in njena vlada nista bili kos. To je titovce prisililo, da so l. 1965 oklicali "gospodarsko in družbeno reformo". O gospodarski reformi so veliko govorili in pisali, manj pa o družbeni, ki je hitro postala še bolj pereča kot gospodarska. Pod družbeno reformo je namreč razumeti reformo partije. Ostro je butnila na dan poleti l. 1965 in postala prava senzacija z znano afero Rankoviča. Partija je Rankoviča naslikala kot pravo podobo konservativnega, ako ne naravnost reakcionarnega komunističarja, ki z besedami časti Lenina in Tita, v resnici pa obožuje Stalina in Berijo. Ranković je zgubil oblast, odšel v polmrak, toda za seboj je pustil v stranki dolgo vrsto tihih oboževalcev, ki postajajo od meseca do meseca bolj predrzni. Na videz so vsi za Tita in za njegove reforme, na tihem jih pa kritizirajo brezobzirno in neusmiljeno. Če se jim ponudi prilika, uganjajo tudi sabotaže, ne naravnost ampak po ovinkih, tako da jim režim ne more blizu. Na primer:

V Jugoslaviji je proizvodnja in prodaja električnega toka v rokah podjetij in njihovih organizacij. Vlada jih le nadzoruje, ne diktira jim pa poslovne politike. Podjetja v tej stroki svojo poslovno svobodo temeljito zlorabljajo. Glejajo le na to, da veliko zaslužijo in si dobiček delijo v obliki visokih plač. Da povečajo dobiček pospešujejo proizvodnjo toka v elektrarnah na vodo, proizvodnjo v elektrarnah na premog pa zanemarjajo, čeprav so premogovniki v stalni krizi, ker elektrarne ne kupujejo premoga; ga namreč ne rabijo, ker niso v obratovanju.

To lepo funkcijonira, dokler ima dežela dosti vode. Kaj pa takrat, ko nastopi suša. Električna zmanjka, potrošniki je nimajo dosti ne za razsvetljavo ne za kuhinjske potrebe, ne za kurjavo, tovarne pa ne obratujejo, ker ne dobivajo toka. Vsega tega ne bi bilo treba, ako bi režimska kontrola kaj zalegala. Pa ne zaleže, ker konservativni Titovi nasprotniki sabotirajo dnevno in bojkotirajo režimske cilje.

To je le en vzgled. Bog ve, koliko je še drugih? Saj je na primer sam Mijalko Todorović, ki je sedaj dejanski vodja stranke kot glavni tajnik strankinega izvršilnega odbora, javno očital federalni in republiškim pa tudi okrajnim upravam, da "zaostajajo za razvojem", Nekateri med njegovimi somišljeniki so pa kar naravnost namignili, da konservativni ali, kakor on pravi, birokratični komunisti kvirajo delo tudi na "najvišjih ravneh. Enkrat se je celo Titu samemu zareklo; potožil je, da ne najde včasih pravega razumevanja niti pri ljudeh na ključnih režimskih pozicijah.

Nezadovoljnost in zaskrbljenost režima z mnogimi vodilnimi komunisti se kar dobro čuti tudi iz režimskega časopisja. Uvodniki v "Komunistu" poudarjajo neobhodno potrebo po "ednosti", disciplini, solidarnosti, poštovitosti. Ne prikrivajo resnice, da mnogi med vodilnimi komunisti govorijo eno, delajo pa drugo ali pa sploh nič ne delajo. Na koncu jezika so na primer vsi vneti za integracijo v gospodarstvu, v resnici ji pa na tihem nasprotujejo, ker integracija ogroža njihove osebne interese. Zahtevajo, da je take komuniste treba postaviti na cesto, ne glede na njihov položaj in na njihove zasluge. Ako sam Komunist tako piše, mora že biti položaj zelo težaven.

Režim je upal, da bo po odhodu Rankoviča in nekaterih njegovih sodelavcev hitro preobrazil stranko, pa je že po enem letu uvidel, da tega ne bo dosegel. Res se je vrgel na reorganizacijo stranke in z njo skušal demilitarizirati stike med strankinimi organi, pa tudi med komunisti samimi, ki so še vedno navajeni, da čakajo zmeraj in povsod na navodila od zgoraj, pa se je urezal. Tito je formalno izvršil reorganizacijo do konca oktobra vsaj v naprednejših delih dežele, toda duhovne preobrazbe še ni videti nikjer. Ali ni morda značilno režimsko priznanje, da celo v Sloveniji niso občinski tajniki, torej glavni strankini stebri zunaj Ljubljane, dosti podkovani v komunistični veri in da bo zato treba organizirati zanje posebne tečaje ali duhovne vaje, kakor hočete, da bodo usposobljeni za svoje delo.

Kakšne načrte pa ima režim ravno sedaj? Delo na reorganizaciji stranke ima opravljeno, prihodnje leto ga čaka

zvezni strankin kongres, pred njim bodo pa še republiški. Strankini funkcionarji bodo torej sila zaposleni, pa tudi v zadregi. Vse namreč kaže, da besedilo za odločilne kongresne resolucije ne bo sestavljeno tako hitro, kar bo seveda onemogočilo temeljito pripravo članstva in javnosti na pomen in potek kongresa. Zato se slovenski komunisti že sedaj napenjajo, da bi to delo opravili čim prej.

Med tem bo treba nadaljevati gospodarsko in družbeno reformo. Družbena reforma se bo počasi stopila v priprave za kongres, gospodarska bo pa ostala tam, kjer je danes. Sedanje stanje pa ni zavidanja vredno. Vse zastaja, narašča pa pomanjkanje dela, zaslužka, kapitala z vsemi posledicami, ki so danes očitne, deloma kričeče. Režim se tega zaveda. Zato bo sedaj skušal zavreti vse dohodke, ki ne izvirajo iz dela. To bo pomenilo splošno znižanje življenjskega standarda, pa je potrebno. Stanje je namreč v vsej Jugoslaviji tako, da se brez vsaj začasnega povečanja siromaštva na eni in delovne storilnosti na drugi strani sedanje zavoženo gospodarstvo ne da spraviti na pravi tir.

Zato lahko krstimo sedanje stanje za dobo zaostrenih življenjskih pogojev na vseh poljih.

Morda se je režim zmotil pri sestavljanju reforme. To kar je sestavil, je izvršljivo za sposobne in delavljive delovne ljudi. Ni pa izvršljivo, če so delovne množice sebične in iščejo le svojo pravico, otepajo se pa dolžnosti. Režim sam je kriv, če jih je tako vzgojil.

Družbena reforma, ki so jo komunisti na splošno omejili le na svoje pristaše in sopotnike, še bolj konkretno na partijo, se opira na ideale, ki so vanje komunisti morda kdaj verovali, danes pa ne več. Oblast jih je korumpirala in ob enem pokopala njihove vzore. Tega pa noben komunistični kongres ne more popraviti.

BESEDA IZ NARODA

JOLIET, III. — Novic pri nas in okrog nas vse polno. Žal, da je le vedno več slabih kakor dobrih. Ako gledamo na novice s stališča, da zgledi vlečejo (navadno vsak zgled slab ali dober nekaj vleče), potem naš ameriški tisk vse preveč osvetljuje in daje vse preveč publicitete takim dogodkom, ki dajejo slabe vzglede. O slabih dogodkih in škandalih se mnogi ameriški dnevniki ne morejo dovolj razpisati. O dobrih pa imajo le malo prostora v raznih koticah. Koliko takih slučajev! O kakih sleparjih, tatovih, prešestnikih in o gledaliških "madonah", takih, ki skačejo iz "zakonskih jarmov", naprej v druge jarme, kakor verice po brezah, o, o teh je pa vedno dovolj prostora!

O skrbnih mamicah številnih družin, ki so dale svetu mnogo poštenih ljudi, državljanov, ki so in ki izpolnjujejo postave, vzdržujejo vse socialno življenje kot likor in kakršnega je, z davki in drugače, o teh, ko jih peljejo poslednjič na mirodvo, o teh pa imajo veliki dnevniki komaj par drobnih vrstic kje zadaj, z najdobjim tiskom, da ga je še z očali težko brati.

Ampak o "raznih madonah", ki vsake kvatre gledajo preko zakonskih ograj za drugimi, ko te opisujejo, takrat so po tiskarnah takih publikacij v zadregi, ker ne morejo najti dovolj velikih in debelih črk za masne naslove.

Ce bi bilo samo pri tem, pri velikosti črk, itd., bi človek rekel, naj že bo, če se jim tako ljubi. Ampak to daleč ni "samo pri tem"! To pušča za seboj silovit vpliv. Posebno pri takih, ki so k slabim nagnjeni. Tem vstajajo želje, če drugi dobijo toliko publicitete, zakaj je ne bi še jaz. Saj svet takim dogodkom skoro ploska. Zelje po slabem se množi. Ali je čudno, da imamo toliko takih slučajev pred sodišči in sodišča stanejo davkoplačevalce milijone in milijone.

Iz takih družin, ki ne znajo vzgajati in paziti na svoje otroke, prihajajo bodoči kandidati za slabe dogodke. Koliko je danes zlasti med mladci, ki komaj pridejo iz osnovne šole vandalstov? Ob vsakem koraku pov-

zročajo drugim škodo! Vse se izmislijo. Pred nedavnim so v našem mestu mladi vandalisti poškodovali okrog 20 avtomobilov ob večerih, klatili se okrog in z raznimi barvami oškropili lepe pred hišami stoječe avte.

Po drugih velemestih, kakor se bere ponekod razbijajo izložbena okna trgovin. In kazni za to? Kakšne so? Premehke! Saj se jih ne drznejo kaznovati še z navadno brezovo šibo. Policisti ravnaajo, z njimi preobzirno, saj se jih ne smejo niti dotakniti, kaj še le da bi jih prijeli pošteno za neposlušna ušesa in jim navili pošteno uro. Ko so zaslišeni že v naprej vprijeti proti redarjem: "You can not touch me!"

"You can not touch me!" — on te pa sme! Kaka pravica je to?

Ali je čudno po vsem tem, da se število malopridnežev in izprijencev vsenaokrog množi bolj in bolj? Ali to oblasti vidi? Gotovo vidi. Zakaj se ne zganejo tako, da bi kaj pomagalo? Zakaj se ne vprašajo: Kam bomo privozili, če bomo vozili tako naprej?

* NEKAJ NOVEGA? — Dr. G. E. Inglett, ki biva v Peoria, slovit znanstvenik za razna rastlinstva, je te dni objavil na zborovanju American Chemical Society, katero je zborovalo v Chicagu, zelo zanimivo vest. Dr. Inglett je načelni raziskovalec, ki raziskuje rastlinske lastnosti, ki ga vodi "U. S. Dept. of Agriculture's Northern Utilization Research Laboratory" po zapadnih delih Afrike. Dr. Inglett je poročal zborovanju, da so v Nigeriji odkrili rastlino, nekako "rdečo črešnjo ali malino", katera je 400-krat sladkejša od sladkornega nadomestila "saharina". Od navadnega sladkorja pa 1.500-krat sladkejša. Inglett je v predavanju omenil, da domačini v Afriki odklanjajo sajenje in vzgajanje te rastline, ker da je pre sladka. Veliko je na svetu že odkritega po človeku. Veliko pa tudi še ne . . .

* SIN PRELEPE BELOKRATINE preč. g. George Kuzma, ki deluje v Gospodovem Vinogradu že nad 35 let, je zadnjih nekaj let župnik fare "St. Rose" v Wilmingtonu, ki je nekako kakih 25 milj južno od Jolietu. Več prvih let po posvečenju je bil za kaplana pri sv. Jožefu pri nas v Jolietu. Zdaj pa je več zadnjih župnik zgoraj imenovane fare St. Rose v Wilmingtonu. Deluje zelo uspešno v njegovi farni cerkvi, kjer je vsako nedeljo pet sv. maš. Pred kratkom so imeli tam 40 urno pobožnost in fara vsestransko lepo napreduje. Prav ta slučaj pove in pri-

kazuje, koliko dobrega so za katolištvo in Kristusovo cerkev že tukaj naredili sinovi vernih slovenskih staršev, ki so se posvetili prevzvišenemu stanu službi Gospodovi. Preč. g. George Kuzma se je rodil 16. sept. 1904 v vasi Tančagora, fara Dragatuš, okraj Černomelj. Njegova rojstna hiša je nosila številko 45. Krščen je bil pri farni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Dragatušu. Očetu je bilo ime Jurij, po katerem nosi njegovo ime. Mater pa je bilo ime Marija, rojena Rožič, iz Dragovanje vasi. V duhovnika je bil posvečen 2. aprila 1932, v kapeli Matere Božje v Mundeleinu po pok. kardinalu Mundeleinu.

Mnogo uspeha vrlemu sinu lepe Belokrajine in Bog ga živi še mnogo let!

* NOV GROB — Pred nedolгим je preminul tukaj 49 let stari Edward Papesch, ki je bival na 824 Cora street. Umril je naglego smrti. Rojen je bil v Jolietu in živel ves čas tu. Bil je sin znane družine Gregorija Papeža. Oče še živi. Mati mu je umrla leta 1951. Zapušča očeta in štiri sestre. Pokopan je bil iz cerkve sv. Jožefa na farno pokopališče sv. Jožefa. Pokojni naj počiva v božjem miru, sorodnikom pa globoko sožalje!

* SE NEKAJ MORAM OMEJITI — Pred kratkem sem prejel lepo darilo od Odarjevih in Maroltovih iz Clevelanda, Ohio. Kaj pravite kakšno darilo? Ducat lepih zdravih zasadkov (če prav povedano), lepih več barvnih nageljnov, evropske starokrajске pasme (?). Posadil sem jih po danih navodilih in pomlad, dom čakal po četrty polni luni, da se bodo začeli odpirati. Ob jutrih se bom pogovarjal z njimi in jih hvalil, jih popraševal, če bodo kaj žejni in če tako ravna z rožicami, mi je še moja teta pravila, ti rožice ostanejo zveste, ti cvetijo v veliko veselje in obujajo spomine na vse lepo, kar je vtisnila v tvoje spomine lepa slovenska domovina, ki je s njenimi lepimi kraji lepa, kakor noben drug del sveta, vsaj za slovensko oko ne . . . Hvala Odarjev in Maroltovim za lepe darjke!

Naj zadostuje za danes, pa še drugič kaj, o čem drugem.

Tone s hriba.

Vaška Venera, na odru Slovenskega doma na Holmes Ave.

CLEVELAND, O. — Dramatsko društvo LILJA nas vabi za nedeljo, 25. nov. t.l., v Slovenski dom na Holmes Ave. Podali nam bodo burko VASKA VENERA. Skupina lilijinih igralcev je ena redkih, ki v Clevelandu še vstraja na poti slovenske Talije. Dajmo ji priznanja in poguma s tem, da napolnimo dvorano Slovenskega doma. V teh časih, ko je tako malo volje za skupno delo, tako malo pripravljenosti za žrtve in za kulturno oblikovanje še posebej, je skupina igralcev pri Liliji vredna priznanja. Bog daj, da bi njeno ognjišče ne ušahnilo, temveč dobilo nove sile in zagona. Vsi smo tako potrebni sprememb v enoličnem življenju vlemesta, našim mladim pa bi morale biti ouserske deske druga šola slovenskega jezika. Da ni tako, je krivda nas vseh. Dostikrat prekrižanih rok stojimo in kvečjemu tožimo, resnih naporov za izboljšanje pa je na žalost vedno manj. Ni več delavcev, stari so obnemogli, mladim nismo vzgojili. Nikogar ni, da bi zamašil vrzel, ki je nastala po vseh naših organizacijah.

Zato cenimo delo tistih redkih, ki se še trudijo, da od časa do časa pripravijo vsaj nekaj, kar nas spominja na dni, ko je bilo po slovenskih domovih toliko življenja in idealizma, na dneve, ko smo na odru doživljali skupaj z igralci usodo naših ljudi, čutili utrip našega življenja, naše domovine in z veseljem pili lepoto slovenske be-

Sledovi ledenodobnega lovca pri Babji jami pri Gorjuši

Dober streljaj od vasi Gorjuše, južno od Doba pri Domžalah, stoji na manjši vzpetini ob robu senčnatega gozda prvi slovenski in tudi jugoslovanski jamarski dom. Dom, ki ima poleg klubskih prostorov lepo urejen gostinski obrat z dobro postrežbo, so si zgradili domžalski jamarji sami. Jamarski klub v Domžalah sicer številčno ni močan, zato pa je prizadevnost in podjetnost njegovih članov vsega zavidanja vredna. Največ zaslug gre vsekakor predsedniku kluba, široko razgledanemu in podjetnemu Stanetu Stražarju. Povod za postavitve doma in njegovo lokacijo so narekemale številne pomeljske jame in brezna v bližnji in daljni okolici, predvsem Železna jama, ki so jo priredili za turistični obisk. V njej so naredili varne poti in jo tudi elektrificirali.

Na skupni jamarski akciji s člani ljubljanskega jamarskega kluba smo si februarja 1965 miogrede ogledali tudi le okoli dvesto metrov jugovzhodno od doma ležečo manjšo vodoravno Babjo jama. Ze takrat je jama naredila najboljši vtis. Njene razsežnosti res niso velike, ima, pa lepo obokan vhod in lepo zravnano dno. Tudi njena lega je idealna, saj se odpira vrh pobočja okrog dvajset metrov nad dolinskim dnom. Od vhoda je lep razgled proti zahodu, po vsej dolini in onstran nje tudi na grad Krumperk. Ugodna lega jame, lahek dostop, njena izobilikovanost in še druge okoliščine so vzbudile sicer nekoliko drzno, toda glede na izkušnje dokaj realno misel: "Ali ne bi bilo mogoče, da je bila ta jama že ledenodobnemu lovcu zatočišče?" Ta misel je bila živa do letošnje pomladi, ko so domžalski jamarji uspešno končali dela pri svojem domu in izrazili pripravljenost pomagati pri raziskavi Babje jame. Po predhodnih pripravah smo 6. maja pričeli z majšim poskusnim kopom pri jamskem vhodu. Po dveh sobotnih popoldnevih se nas je pričelo lotevati že malodušje, kajti jamski sedimenti, z apnenčevim gruščem in velikimi skalami pomešane rjave ilovice so bili do globine 1.60 m brez najrhljših prazgodovinskih sledov. Vendar smo se odločili, da bomo kopali še do globine dveh metrov. Tako smo v soboto 27. maja t.l. nadaljevali

sede, govorico našega rodu in zemlje, katere otroci smo. Ko bi le večkrat spet bilo tako!

M-an.

Slovanov Koncert

CLEVELAND, O. — V nedeljo, 3. decembra 1967, ob štirih popoldne bo moški pevski zbor Slovan priredil pod vodstvom g. Franka Vauterja svoj Jesenski koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue v Euclidu.

Spored letošnjega Jesenskega koncerta je zelo lep in pester. Slišali boste celoten zbor, na stop okteta, kvarteta in dueta, v lepih slovenskih narodnih in umetnih pesmih.

Za po sporedu pa bodo naše pridne kuharice pripravile okusno večerjo. Nato pa boste lahko zaplesali ob veselih zvokih Johnny Peconove godbe. Tudi za žejna grla bo dobro preskrbljeno.

Vse rojake in rojakinje pravljudo vabimo, da se udeležijo tega našega koncerta, da preživijo lepo popoldne v krogu prijateljev in znancev. Vstopnice lahko dobite že sedaj pri vseh naših pevcih, v Klubovih prostorih SDD na Recher Avenue ali pa pri vratih pred koncertom.

Na veselo svidenje!

Stanley Pockar

s poglobljanjem sonde in ni minilo dobre pol ure, ko se je med večjimi skalami na dnu odkopne jame barva ilovice zelo potemnila. Kmalu se je izkazalo, da izvira temna barva od razpršene lesnega oglja. Ta ugotovitev nas je navdala z velikim optimizmom, ki se je stopnjeval, ko smo zadeli na spočetka še redke, pozneje pa vedno pogostejše kostne odlome in tudi posamezne zobe večjih sesalcev. Kostni lomi so bili stari in tipični za ostanke lovskega plena pračloveka. Kmalu smo jih nabrali toliko, da smo lahko ugotovili več živalskih vrst, ki nikoli ne zaidejo v jame. Že analiza na terenu je pokazala, da pripadajo kosti najmanj štirim vrstam: losu, bobru, alpskemu svizcu in zelo verjetno pragoledu. Ko pa smo kmalu nato v plasti s kostmi odkrili še primerek rezila iz zelenega kremenjaka, nesporno orodje ledenodobnega lovca, je bila neovrgljivo dokazana nova starokamenodobna lovska postojanka na slovenskem ozemlju. Njena pomembnost je še toliko večja ker gre za prvo zanesljivo jamsko najdišče na obrobju ljubljanske kotline. Če pa pomislimo, da je bilo pri nas v štidesetih letih po odkritju prve paleolitske postaje Potočke zijalke na Olševi, ugotovljenih okoli 25 starokamenodobnih najdišč, lahko to novo odkritje smatramo za velik in lep prispevek domžalskih jamarjev slovenski znanosti.

Novo odkritje v Babji jami je sicer trden, toda še skromen prvi korak na raziskovalni poti, ki nas neodoljivo čaka in bo zahtevala še dokaj fizičnih in znanstvenih naporov, če o denarnih sredstvih niti ne govorimo. Sele obsežnejša raziskovalna dela bodo omogočila natančnejšo časovno in kulturno opredelitev najdišča v okviru edene dobe in starokamenodobnih kultur. Od bodočih sistematičnih raziskovanj v Babji jami si obetamo marsikaj. Med drugim lahko pričakujemo odgovore na vrsto vprašanj. Ali je bil ledenodobni lovec iz Babje jame v katerikoli zvezi z lovcom pri mamutovem okostju v Nev-ljah? Ali ni bila morda Babja jama dolinsko prebivališče lovcev, ki so lovili jamskega medveda v Mokriški jami nad Kamniško Bistrico? Morebiti se tudi izkaže, da je naše novo najdišče mnogo starejše od omenjenih in smo v njem zadeli na zapuščeno neandertalca, sodobnika Krapina. Na taka in podobna vprašanja bo dalo odgovore le večletno, široko zasnovano sistematično izkopavanje. Z odkritjem v Babji jami pa so se raziskovalcem starokamenodobnih kultur odprle tudi spodbudne perspektive, kajti na tem področju vedo domžalski jamarji še za več "sumljivih" jam in so tudi pripravljeni pomagati pri njihovih raziskavah.

Franc Osolc

Sv. oče Pavel in patrijarh German izmenljata pozdrave

LJUBLJANA, FRJ — Ob obisku carigrskega patrijarha Atenagora I. v Vatikanu je srbski pravoslavni patrijarh German poslal papežu Pavlu VI. brzojavko, s katero pozdravlja papeža in patrijarha Atenagora I. ter ju zagotavlja, da prosi Kristusa, da bi "Naš bratski dialog ljubezni in naše delo za mir blagoslovil."

Papež Pavel VI. se je zahvalil belgrajskemu patrijarhu za njegove molitve, ki "bodo brez dvoma pripomogle k nadaljni rasti ljubezni v teh nepozabnih dneh, ko nas je obiskal naš ljubi brat ekumenski patrijarh Atenagora I." Papež Pavel VI. ponovno zagotavlja patrijarha Germana o svoji ljubezni v Kristusu.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Od česa živiš?

"Ne živimo samo od kruha, ne od komodnosti, ne od obilja telesnih dobrin; živimo v prvi vrsti od duha, ki nas oživlja, ki hrani naše misli in nam daje možnost, da lahko v hipu preletimo stoletja in v mislih poustvarimo, kar je bilo nekoč že ustvarjeno v dolgih dobah. V hipih, pravim, lahko poživimo in poustvarimo stoletja dogodkov in to je nekaj tako čudovitega in tako neizrečeno lepega..."

To so besede, to je življensko prepričanje slovenskega zamejskega pisatelja Karla Mauserja. Marsikdo se bo ob teh besedah pomilovalno nasmehnil čes, kdo pa danes še kaj da na t.zv. duhovne zadeve. Denar, uspeh v business-u, politična pretkanost in moč, slava, ko množice govori o tebi in ti ploskajo, to je gorivo, ki v današnjih dneh poganja motorje življenja.

Vendar pa ni vse to čisto točno, tudi v življenju današnjega sveta ne. Zgled montrealškega nadškofa in kardinala govori dovolj jasno in zgovorno, kako resnične so gornje besede slovenskega pisatelja; roke tega pisatelja se ne sramujejo dela, njegov duh pa ostaja svoboden; dviga se v višine in vrta v globine človeških dogajanj bednih tragedij in veselega svatovanja. Nadškof-kardinal je v življenju dosegel časti in položaje, da bi si vereni smrtniki ne mogli želeli ničesar več, ničesar boljšega in lepšega. Gledamo s človeškimi očmi bi 63 letni nadškof-kardinal lahko mirno rekel: "Večer življenja bom pa preživel, da se dobro pripravim na srečanje z Njim, ki sem mu služil celo življenje. Toda ne tako.

Stopil je pred sv. očeta ter položil pred njega vse čisti, vso komodnost, vso slavo, ki si jo je pridobil, vse barvaste okrase dostojanstva, vse, popolnoma vse in se ponudil nekemu afriškanskemu škofu, da bo postal navadni misijonar med govavci. Kakšna potrditev vsega, kar je učil, kakšen zgled. Zgled nam je dal, zgled predvsem duhovni, kom in vsem, ki pravijo da so verni, zgled vsemu svetu. To dejanje junaka 20. stoletja jasno govori, česa svet danes najbolj pogoša: del ljubezni! 20. stoletje potrebuje sv. Frančiška Asiškega — ubožca.

Nadškof-kardinal, ta velikan prave vere, ta veliki pastir božjega ljudstva ob tej odločitvi, ki jo občuduje ves svet, ni sprasoval za plačo in ni poizvedoval kakšno bo njegovo stanovanje. Šel bo k tistim, ki mu njegovega dela sploh ne bodo mogli plačati, vsaj ne v valuti, ki jo pozna svet. Njegov sklep je bil in je tako enostaven: "Med govavce pojdem; naj lepim besedam sledijo dejanja." Preproste besede, napisane kot naslov velike povesti.

Torej svet le ni še tako na koncu, kot se včasih zdi. Med grešnostjo, ki se vidi in sliši, šopiri in ponuja je skrito še veliko dobrega, svetega in Bogu dopadljivega in to rešuje svet in ga varuje, da ne zgori v atomskih plamenih. Gotovo zgled nadškofa-kardinala, sedaj misijonarja govavcev (blagor tebi Kanada, ki imaš take sinove) ne bo ostal asamljen. Če imajo posnematelji bosonogi, dolgolasi neumiti delomrznosti in sanjčari, pa jih ne bi imel mož, ki s prestola in iz palače odhaja v črno Afriko, da se skloni prav do tal k največjim revežem sveta, k govavcem!

P. M.

Pogovor o ljudeh pod bičem
Pisatelj slovenske trilogije "Ljudje pod bičem" je bil v To-

rontu in sicer v soboto 11. novembra. Društvo S. P. B. je pripravilo lep večer v mali dvorani slovenskega doma na 864 Pape Ave. Večer je bil za člane in goste, katerim je pisatelj razlagal kako je ustvarjal to povest, ki so jo ljudje že vso pokupili in tudi večkrat prebrali in ki je tudi doma iskano in dragoce- no branje.

Predavatelj je najprej povedal, kakor si je predavanje zamislil in ga napisal. V drugem delu je pa kramljal z navzočimi, ki so mu stavliali najrazličnejša vprašanja. V obeh delih je jasno nakazal, zakaj je povest pisal: "iz velikega spoštovanja do ideje, ki je slovenskega človeka vodila v težkih dneh in iz ljubezni do tistih, ki so za idejo svobode in svojega prepričanja zgubili življenje: Rekarjev France, Karmelj, Breznikar, Logar in drugi, ki so bili ranjeni in pobiti in vsem, ki so vedeli, da ideja, ki je zasidrana v pravičnosti, živi tudi potem, ko so tele- sa mrtva."

Poleg glavne ideje pa je pisatelj povedal tudi kako je oblikoval posamezne osebe svoje trilogije. Ljudje pod bičem smo končno mi vsi in so ljudje, ki smo jih poznali, videli in srečavali; seveda so nosili druga imena, kot jih imajo v povesti.

Večer je bil nadvse zanimiv. Mala dvorana kar polna in tudi za invalidski sklad se je nekaj nabralo. Da bi bilo med nami še kaj več takih kulturnih večerov, ki blažijo duha, dvigajo srca in širijo obzorje. Hvala lepa pisatelju Karlu Mauserju in Društvu S.P.B., ki ga je povabilo.

Por.

Župnijske vesti

Drugo nedeljo v novembru je imelo društvo, ki se sedaj imenuje Zveza katoliških mož svoj redni mesečni sestanek po tretji sv. maši v mali dvorani na Manning Ave. Predavanje o družini je imel Rev. Smith.

Isto nedeljo popoldne je bilo pri župnijski vpisovanju otrok, ki bodo šli prihodnje pomlad k prvemu sv. obhajilu. Od sedaj naprej bodo ti otroci imeli reden nedeljski pouk v krščanskem nauku.

Dobro obiskan je bil pevski koncert, ki ga je z mladino pripravil kaplan pri Mariji Pomagaj g. Anton Zernec C.M. Vsi udeleženci so res uživali lepo melodijo. Koncert je bil posvečen 1200 letnici pokristjanjenja Slovencev.

Letos bodo zopet duhovne vaje za moše in fante in sicer v domu duhovnih vaj v Port Credit, Ont. Duhovne vaje bo vodil lazarist g. J. Mejac C.M. in sicer 15. do 17. decembra. Prijave sprejemajo v obeh župniščih.

Slovenske božične karte je mogoče dobiti v cerkveni veži. Zavoj stane \$2.00. Izkupček je v oskrbi župnijske Vincencijeve konference, da bo mogla za Božič pomagati bolnim in potrebnim.

Na galeriji župnijske dvorane pri Mariji Pomagaj deluje slovenska knjižnica, ki je vsako nedeljo odprta po tretji maši.

"Iz Oznanil"

300.000 brezposelnih

Statistike so nezanimiva zadeva, polna števil, krivulj, računov in primerjav. Te nezanimive številke pa navadno povedo zelo zanimive stvari. Statistike v Jugoslaviji n.p.r. vedo povedati, da je tam okoli 300 tisoč ljudi brez dela in torej brez služka. Tako stanje pa ni zdravo, ker se v brezposelnosti koti ne samo revščina, temveč tudi različne "pregrehe" socialnega značaja. Skratka, poznavalci

razmer pravijo, da je življenje tam težko, zlasti za tiste, ki niso komunisti in za tiste, ki se ne znajo in nočejo delati komuniste. Povprečen zaslužek je 60 do 80 tisoč dinarjev. Od tega je treba dati za hrano do 40 tisoč, za stanovanje 15 do 20 tisoč. Kje je pa obleka in druge potrebnosti. Moška obleka n.p.r. stane 46 tisoč dinarjev. Je li v takih razmerah to raj na zemlji?

(Iz statistike)

Kaj še pove statistika?

"The National Industrial Conference" je izdala kratko poročilo, ki bi ga tudi lahko imenovali "statistika". To poročilo ve povedati, kako vrednost denarja pada ali kako inflacija raste. Dandanes mora družinski poglavar z dvema otrokoma zaslužiti \$13,234.00, če hoče, da bo njegova kupna moč enaka njegovemu zaslužku \$5000.00 iz leta 1939. V manj kot 30 letih je torej kupna moč dolarja padla več kot za dve tretjini, malo manj kot za tri četrtine.

Človeku, ki je leta 1939 zaslužil \$10,000.00 mu je po odbitku davkov ostalo še vedno \$9,731.00. Če hoče danes imeti v rokah isto kupno moč, mora zaslužiti \$27,288.00. Inflacija mu požre \$12,787.00, davki in razna zavarovanja pa drugih \$4,770.00. To vse pove suhoparna statistika, občutijo pa povprečni ljudje, ki ne živijo od mastnih dobičkov velikih podjetij, ampak od svojega dela in truda.

Zabavni večer v Hamiltonu

HAMILTON, Ont. — Odsek "Planica št. 13" Vzajemno podporne zveze Bled prireja ples v dvorani slovenske župnije Sv. Gregorija Velikega na 125 Hwy. 20 North, v Hamiltonu, v soboto, 25. novembra 1967, ob sedmih zvečer.

Odbor vljudno vabi cenjene rojake in rojakinje, njihove prijatelje in znance, da se tega plesa udeležijo. Potrudil se bo, da Vam bo vsaka minuta tega večera prijetna. Postreženi boste z mehko in trdo pijačo in z okusnim prigrizkom. Za ples pa bo igral znani in priljubljeni orkester mladih Slovencev Intihar iz Toronta.

Z veseljem Vas pričakujemo!

Odbor

Koncert slovenske pesmi v Torontu

V meglenih jesenskih jutrih so onemeli glasovi ptic v mestnih parkih in vrtovih. S prvim snegom pripluje od severa temni vran. S samotnim krikom zafrofota po visokih borovih vejah... Potem je vse mirno in čudno prazno, da nas zazebe v srce. Zaželimo si vriskajoče pomladi, življenja, lepote, sreče.

Otroci so prinesli iz šole svetla pisma. Mamice naj jih preberejo... Vokalni koncert pevskih zborov Slovenske šole pri Mariji Pomagaj... v soboto in nedeljo, 11. in 12. novembra... In smo prišli... Nekateri v soboto, da v zbranih večernih urah prisluhnemo mladim glasom. V nedeljo popoldne pa so slovenske družine in lepem številu napolnile cerkveno dvorano. Med poslušalci je bilo več prijateljev slovenske pesmi iz New Toronta, naši izobraženci, srednješolska mladina. Se malčki na materinih kolnih vedo, kaj pomeni koncert slovenske mladine. Kar mirno poslušajo in občudujejo svoje bratce in sestrice na odru.

Vsak nastop naše mladine je poseben dogodek. S svojim delom ohranjajo slovensko kulturno življenje. Svoje trude posvečajo vzvišenim idealom. Leta 1967 bo zlatih črkah zapisano

v njihovem življenju. Mlada pesem poje spet slavo Kanadi in se vdano klanja Bogu v hvale Naughton zapoje triglasno kanadsko himno "O Canada". V domovinski pesmi "This Land is Your Land", ki jo v mogočnem triglasnem zboru izvedejo, pa utripa ljubezen in prirojen čut do njihove rodne domovine, ki se razprostira od Atlantika do Pacifika, od severnega tečaja do velikih voda na jugu, od skalah gora na zapadu, čez nepregledne prerije dalje do vzhodnih otokov... Obe pesmi zapojejo v angleškem jeziku.

Obletnici 1200-letnega krščanstva so posvetili štiri božične pesmi, ki so v davnih časih nastale med vernim ljudstvom. Za naš zbor jih je priredil skladatelj Matija Tomc. Pesem "Hvalimo mi danas Boga" iz 15. st. je v svojo pesmarico vpisal Primož Trubar. Iz istega časa je tudi "Eno dete je rojeno". Pastirski božični pesmi "En angel me je klical" in "Med volom in oslom eno Dete leži" pa sta nastali na Dolenjskem. Sta posvečeni pa vendar verske vsebine. "V stajici pri Bethlehemu" je tudi stara pastirska pesem, ki jo je za zbor priredil č. g. Tone Zrnec. V mirnem štiriglasnem petju teh pobožnih pesmi čuti- mo preprosto dušo našega ljudstva. V duhu zremo farno cerkev v sveti noči, v trepetajočem svitu neštetih sveč, jaslice z Jezuskom na svežem mahu ob stranskem oltarju in v čudež zamaknjeno množico... Mir božji plava po zemlji...

V drugem delu je program najprejstjši. Najmlajši, 36 po številu, se nam predstavijo v treh otroških pesmih. O "Prvošolki", ki bi šla rada kostanj brat, pojejo enoglasno, "Dedku Samonogu" pa v domišljiji dvo- glasnega zbora zraste še druga noga; da je "Na planincih lušno biti" pa spet dvoglasno zatrjujejo. Ti otroci obiskujejo nižje razrede osnovnih šol. Njihov pevski napredek in zgradnja je delo zborovega voditelja, č. g. Zrneca, ki z vztrajnostjo in strogo disciplino vodi svoje pevce k popolnosti izvajanja, lepoti soglasja in umerjenosti nastopa. S takimi predstavami se otroci vadijo ceniti sebe in občinstvo, vzgajajo v samostojnosti in pokorščini, sodelovanju in lepem vedenju. Pridobivajo si bogstvo materine besede. Ker so slovenskega rodu, jih ljubezen do narodne kulture naravno vodi do ustvarjanja v domačem okolju.

Iz otroške domišljije se odpira svet v dekleška leta. Srce se zbudi in išče ljubezni. Pričakuje in zapuščenosti joka. Članice dekleškega zbora zapojejo narodno "Hribski, ponižajte se", ki jo je za naš zbor priredil Tomaž Faganel. V narodni pesmi "Lepo moje ravno polje" iz Štreklove zbirke poje gđc. Silvija Ovčjak solo z osnovno melodijo v štiriglasnem sestavu. Dekle ve, da neke na polju fant misli nanjo. Visoko leti dekleto glas in se vrača nazaj v ravne ozare. Koroska narodna pesem "Pojdaj u Rute" je naslednji biser programa. Silvija Ovčjak poje solo v triglasnem zboru. Zalostno dekle roma na fantov grob. V pri- tajeni spremljavi zbora odmeva njena bolečina. Pri cerkvi na ruši pa je žalosten mir. S svoj- jim izvajanjem so ustvarjala dekleta umetnino. Občinstvo jih je nagradilo s ploskanjem. Pa niso dolgo sama pela. Oglasili so se fantje.

Oktet slovenskih fantov je pod vodstvom č. g. Zrneca zapel

ponarodelo "Nocoj pa, oh nocoj". G. Stefan Stojko je z žametnim glasom pel solo. Romantična pesem je očarala poslušalce. V istem razpoloženju odpojejo še "Rožmarin"... spomin ostane vedno blag in svež... Na srce ga deni... rožmarin slovenstva... čuvaj ga skrbno. Morda kdaj ob njem ti solzno bo oko... Pesmi so šle prav do srca. Domača misel nas je obšla in tujina nas ni več motila. Često zanemarjeno skrinjo slovenskega bogastva smo spet odprli: Saj še vse imamo... pesem in besedo, vero in kulturo, mladino, ki ima zdravo srce in ljudi, ki zanjo žive; po njej za Boga in domovino. Hvala vam! Kako pusta bi bila naša leta, kako prazni naši hrami, če v njih luč slovenske omike ne bi gorela. Naj slovenska pesem še dolgo ogreva naša srca. V njej se vse razodeva, vse ohranja, vse prenavlja, kar je Bog lepega v dušo položil.

Potem smo v kroniko slovenskega kulturnega življenja za- beležili nov dogodek: Nastop mešanega zbora na jesenskem koncertu. Slovenske šole. Fantovski in dekleški zbor sta izvajala v zaporedni kombinaciji znano narodno "Al'me boš kaj rada imela", ki jo je za opero Gorenjski slavček" preredit Anton Forster. Silvija Ovčjak in Danilo Vovk pojeta solo, s klavirjem pa je spremljala ga. Božena Naughton.

Po toplem okrepilu se v zadnjem delu koncerta pokaže spet mladinski zbor, ki predvaja dela skladateljev Tomca in Adamiča. Pesmi pojejo o skrjančkah, belokranjskem polju in pastirčku, o izgubljeni mladosti. Zadnji dve pesmi, o junakini Jani in knezu Marku, tvorita že solidni del zborovega repertoarja.

Napovedovalca, g. Vilko Čekuta v slovenskem in gđc. Marjetka Suligoj v angleškem jeziku, sta z jasno besedo povezovala program v odlično izvedeno kulturno prireditev.

Upamo, da bomo v bodočnosti še mnogokrat deležni visokih spevov naših zborov; blažiti trudne dni s svežostjo naše mladine, ki se iz leta v leto glasbe- no izpopolnjuje in stopa v vrsto najboljših mladinskih pevskih zborov v domovini.

Anica Resnik

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG XXXVIII

Tam smo potem vežbali po 10 do 12 ur dnevno. Bil je strupen mraz in hrana že precej slaba. Komis mi je čez noč zmrznil tako, da sem ga moral s kakim težjim predmetom zdrobiti, navadno s puškinim kopitom, da sem ga mogel odtrgati in jesti. Zakaj barake, v katerih smo bili nastanjeni, so bile zelo slabo opažene in nam je čez noč, pa tudi po dnevu vse zmrzovalo. Kraj se mi je zdel zelo pust in ljudje skrajno neprijazni proti nam Slovincem. Ker so slovenske častnike in podčastnike pošiljali takoj naprej na fronto, so nas pri kadru vežbali skoraj izključno Nemci in Madžari. Ko so nas gnali na strelišče, sem se sam nad seboj jezil. Streljali smo v tarčo. Nikdar prej nisem imel v rokah puške na kroglo, pač pa le lovsko na šibre. Pa so me postavili, mi pokazali, kako naj streljam. Vsak je imel 5 nabojev in te je moral izstreliti. Joj, kako mi je to ugajalo. Začel sem: prvi strel, krogla je udarila v krog, druga isto in tretja zopet. Četrta je vdarila na rob kroga, peta pa zopet v krog. Zelo sem bil pohvaljen in dejali so mi, da streljam kot že star soldat. Ponosen sem bil te-

ga uspeha in dobro se mi je zde- lo. A ko smo prišli še drugi, tretji dan in še nadalje, sem pa bil zelo slabe volje. Nič več mi niso pustili streljati, pa tako bi rad. Dejali so mi, da znam dovolj in me ni treba več učiti. Doma pa tudi nisem smel ostati. Moral sem na strelišču prisot- tovati vežbanju drugih in preze- bati. Z ničemer nisem bil tu gori zadovoljen, pa sem si želel pročitati od tu. Ta želja se mi je kmalu izpolnila. Neko jutro me je pri dnevnem povelju pokli- kal dežurni iz vrste in moral sem iti v pisarno. Tam so mi po- vedali, da sem prideljen k "marš kompaniji." To je tisti, ki se odpravlja na fronto. Malo me je pogrelo tam okrog srca. Moja želja za proč se mi je po- popolnoma zmlichila. Nikdar v tej želji nisem mislil na fronto. Se rado zgodi, da se nam želje u- resničijo, le usoda jih po svoje pri- kripi. A takrat se že ne dajo več preklicati.

Nekemu posestniku na Dolen- skem je bil tik pred odhodom na fronto odobren dopust in tako je pri odpravljanju se kompa- niji manjkal en mož, pa so ga nadomestili s prvimi iz zapisni- ka po abecednem redu. In to sem bil jaz: Ambr. Al. In tako sem moral radi mojega lepega priimka in še lepšega imena — na fronto. Naslednji dan smo se že začeli odpravljati in zvečer smo se naložili na vlak. Vlak je kmalu odpeljal, a vozil je po- časi. Na nekaterih postajah so nas porinili na stranski tir, kjer smo čakali cele ure, da smo se premaknili naprej. Ker nismo imeli drugega dela, so drugi is- kali uši, jaz, ker me uši niso marale, sem pa bolhe lovil. Ne vem kakšno kri imam, da jo uši in stenice ne marajo. Še nikdar, če ravno sem bil tolikokrat v območju teh krotkih živalic, ni- sem občutil, da bi me katera vščipnila. Nasprotno je pa pri bolhah. Če je le katera v deželi, bo gotovo mene obiskala. Včasih jih je bilo za robom vojaških hlač vse črno. Veliko napora je bilo treba, ko sem jih lovil in pokončeval. Včasih sem si za- želel mesto njih uši, ker se kar mirno podajajo v usodo in po- čakajo smrti.

(Dalje sledi)

Pri filipinskih volitvah zmagali vladni kandidati
MANILA, Filip. — Kot smo poročali so imeli na Filipinih splošne volitve. Izvoliti je bilo treba 24 senatorjev, vse guver- nerje in še okoli 14.000 občinskih svetnikov. Kot je na Filipinih navada, je bilo med volitvami tudi nekaj izgrediv. Tekla je kri. Nekaj je bilo tudi človeških žrtev. Predsednik Marcos je pa z izidom volitev več kot zado- voljen. Sedaj ima njegova na- rodna stranka večino v zgorn- njem in spodnjem domu filipin- ske skupščine, povrhu pa še ve- čino občin v svojih rokah. Mar- cos bo torej lahko izvajal svoj politični, gospodarski in socialni program. To opravilo bo neob- hodno potrebno, kajti l. 1969 bodo predsedniške volitve in Marcos bi takrat rad zopet kan- didiral in zmagal.

Organizacija Ameriških Držav postaja birokratsko središče

WASHINGTON, D.C. — Ko je bil Johnson v Punta del Este na sestanku državnih poglavarjev letošnjo pomlad, je bilo tam sklenjeno, da mora OAD dobiti nova pravila. V duhu novih pravil bo OAD administracija razdeljena na tri glavne oddelke: politične- ga, prosvetnega in kulturne- ga, ter na gospodarskega in socialnega. Naša federalna u- prava hoče biti primerno za- stopana v vseh novih oddelkih, zato je svojo misijo, ki jo vodi poslanik Linowitz, močno raz-

širila in jo organizirala po- vzgladu naše delegacije pri Združenih narodih. Tako bo moglo naše državno tajništvo zaposliti celo vrsto diploma- tov, ki bi drugje ne mogli ali ne hoteli službovati. Seveda bodo iz prestižnih razlogov e- nako postopale tudi vse druge države članice, ki jih je 22. Birokracija bo torej zopet triumfirala v centrali OAD, poslalniki posameznih držav se pa tega ne bodo veselili. Nov sistem jim bo odjedel marsikatero pobudo in jih ob- sodil na brezdelje.

Angleški parlament proti firmi Westinghouse

LONDON, Ang. — Znana ameriška kompanija Westing- house, ki spada med naše vo- dilne producente opreme za a- tomske elektrarne, je objavila v nekem londonskem časopisu oglas, ki v njem išče strokovnja- ke s primerno prakso v kon- strukciji najnovjših tipov a- tomskih elektrarn. Taki angle- ški strokovnjaki so pa danes vsi v službi državnega urada za a- tomsko silo. Oglas ima torej o- čiten namen, da zvabi uradnike tega urada v ameriško službo. Kot vaba naj služijo visoke ame- riške plače, ki so lahko tudi petkrat višje od angleških. An- gleška javnost se pa zelo boji za svoje strokovnjake na tem polju, zato je v angleškem pa- rlamentu nastala cela burja radi gornjega oglasa. Vlada se je sku- šala zagovarjati kot je pač mo- gla, toda osnovnega vprašanja se pa ni dotaknila: ali more An- glija tako dobro plačevati te vr- ste strokovnjake kot jih Ameri- ka.

Mojstra so poslali Sovjeti sedaj v Cambodijo

BONN, Nemčija. — V Cam- bodijo je prestavljen Sergei M. Kudrjavtsev, sedaj prvi svet- nik sovjetskega poslanstva v Bonnu. Ta diplomat je svoj čas vodil moskovsko vojnusko mrežo v Kanadi. To je bilo med drugo svetovno vojno. V letih 1960 do 1962 je bil so- jetski zastopnik na Kubi, med leti 1950 do 1960 je bil v Pa- rizu in Bonnu. Kjerkoli je bil ta mož, se je povsod pojavila velika delavnost sovjetskih a- gentov.

Če še niste naročnik AMERISKE DOMOVINE, postanite še danes!

CLEVELAND, O.

Delo za moške & ženske

Oskrbnik
E. Cleveland, iščemo dvojico srednje starosti, stanovanje in udobnosti zastoj, dobra plača. Kličite LO 1-0326 ali SK 1-0907. —(227)

Zenske dobijo delo

Natakarica
Od 11. zj. do 2. pop. od pone- deljka do petka. \$1.25 na uro. Mora govoriti angleško.

CARL'S CAFE
Marquette & Hamilton 361-8997 (225)

MALI OGLASI

Naprodaj
Dve hiši na enem vogalnem lctu, blizu cerkve sv. Vida, ena enodružinska in ena dvodružin- ska, 5-5, Lep dohodek. Za po- jasnila kličite UT 1-6962 po 6. uri zvečer. (227)

Proda se
rabljen, še v dobrem stanju divan in stol (living room set) prav poceni. Kličite 391-6074. (17,21,22 nov)

Stanovanje v najem
Lepo 5-sobno stanovanje v du- plex hiši, blizu cerkve sv. Vida, se odda v najem. Za pojasnila kličite: FA 1-3204. (x)

Rotijin Blaže

(Spisal Pavel Perko.)

"Bom pa zvečer povedal — pri večerji!"

Tako je sklenil naposled in odločil do večera. Zvečer je bila vselej tudi Miconna poleg in treba ne bo tega praviti vsakemu posebej...

Minilo je popoldne.

Zvečer pa ni kazalo odlašati več. Blaže je začel kar naravnost:

"Proč pojdem—"

Andrej ga je pogledal; tudi Miconna se je začudila.

"Kam—? Ali res?"

"Domov moram iti."

"A—domov? Tisto že... Kdaj boš pa nazaj prišel?"

Andrej in Miconna ga nista umela. Blaže je moral razlagati natančneje:

"Ne vem, kdaj bom prišel... Saj mislim ostati doma za vselej. Sem dejal, da ne bom več služil nikjer, zato ker ni zame, da bi služil..."

"Zakaj? Ali —? Blaže, ali morebiti nisi zdrav?"

"Tisto ne, zdrav sem. Vendar —zdi se mi najboljše, da sem doma... Mati je že stara —"

"A — tako?" je rekel Andrej.

"Pa vendar —" je začel zopet Andrej po kratkem molku; "za kak dan boš lahko prišel nazaj..."

Tako-le, kadar bi bilo v mlino dela veliko... Ali bi mogel?"

"Lahko, o tisto pa lahko!" In Blaže je bil vesel, da je mogel obljubiti vsaj toliko.

No in potem je bilo tudi Andreju prav.

"Vidiš," je rekel, "jaz sem sodel, da misliš v Zire... Po pravici povem, žal bi mi bilo po tebi, ko bi šel v Zire. — Ali veš, da je šel France v Ameriko?"

"Ne vem. Ali je res šel?"

"Res; pred par dnevi... No in potem sem mislil, da so te pregovorili k Vilfanu. — In zato

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

SHIPPING CLERK

WANTED
Experienced in U.P.S. and Parcel Post. Good working conditions, free hospitalization and insurance.
For appointment call
944-5051 (226)

BUSINESS OPPORTUNITY

MOBIL OIL CORP.

SERVICE STATIONS FOR LEASE

Rand-Dempster, Des Plaines, Main N. W. Highway, Barrington; Lake Hawley, Mundelein, Madison and La Vergne, Chg.; Belmont - Narragansett, Chicago.

Paid training for those who qualify. For information
Phone —

Mr. LOU BRIGHT 647-9644
(229)

MALE HELP

FOREMEN

Our company is continuing to expand and is seeking qualified foremen. Experience in heavy industry is necessary and freight car experience would be helpful.

Excellent salary and fringe benefits. Contact
MR. T. B. EWERS ON MONDAY TO FRIDAY,
from 9 A.M. to 4 P.M. at:
568-4050 or 388-4552

U. S. RAILWAY EQUIPMENT

13500 S. Mozart St., Blue Island, Illinois
An Equal Opportunity Employer

(224)

bi nikar ne odlašal več in prišel, prišel...

XXII.

"No, ali si prišel, Blaže?" ga je pozdravila Rotija po stari navadi, ko je prišel drugi dan proti popoldnevu; "prav, da si prišel! Ali si zdrav, Blaže? Popolnoma še nisi, je-li? Kaj boš jedel?"

Blaže ni mogel ob enem odgovorjati na vsa vprašanja. In Rotija tega tudi ni zahtevala. Peljala ga je v hišo in postavila kosilo predenj.

Potem šele sta se oddahnila oba in se pogovorila o tem in onem.

"Prav, da si prišel!" je dejala Rotija zopet, "prav! In po pravici ti povem, rajši vidim, da si doma, kot bi si drugje kvaril zdravje in zapravljati denar..."

Poslednje je donelo malo očitačje; zato je Rotija popravila takoj in pristavila prijazno:

"Le jej, Blaže, le jej!"

In Blaže je jedel.

"Kaj pa—?" je vprašal Blaže čez malo časa; "kaj pa, ali je France res šel v Ameriko?"

In tedaj je bilo prvič, da je Blaže sam napeljal pogovor na ta predmet.

"Res je šel," je odgovorila Rotija na kratko in na čelu, ki se ji je stemnilo, je bilo videti,

da ji ni čisto prav, da je šel.

"Ali ste kaj vedeli naprej, da bo šel?"

"Kaj bom vedela," je povzela Rotija; "malo ali pa nič nisem vedela... Pred par tedni so že govorili ljudje o tem; pa kdo bi se zanesel na ljudi! Oni dan

Rotija je obmolnila in zrla v tla. Morebiti ji je očitala vest, da niti Vilfanka, niti ona nista brez krivde. Morebiti je morala priznati sama proti sebi, da po lastni krivdi ni opazila slabih kalij, ki so poganjale v Francetu že kot otroku in se razvile počasi v napuh in ošabnost...

Morebiti pa je mislila na Blažeta in na krivico, ki mu jo je delala, da ga je vedno in vedno tiščala v ozadje in ga cenila vse premalo...

Blaže pa je mirno jedel in molčal. Kaj je mislil prav ta hip, se ne ve.

"Blaže, bolj sem te vesela ko Franceta!" je izpregovorila Rotija naposled; "po pravici ti povem, prav je, da nisi hotel ostati v Zireh... Ni vselej tako, kakor se vidi na zunaj... Nič več te ne bom silila nikamor. Če hočeš biti doma — bodi; si vsaj pošten... Če pa ne, si izbiraj službo sam. Star si dovolj — in če rabiš pamet, lahko spoznaš, kaj je prav in kako je prav."

Blaže je zopet molčal. Za žlico je gledal, ki mu je vedno enakomerno hodila od ust v skledo in nazaj. Bilo je, kakor bi se niti ne brigal za Rotijine besede, a se je. Ko je videl materine solze, tedaj je prišlo tudi njemu trpkost pri srcu in zopet se je moral premagovati kakor vselej, da se ni spominjal Franceta z jezo in sovraštvom.

Ta hip mu je tudi — kakor

pa je prišel France sam in povedal, da gre... Pogovarjala sem ga, naj se premisli. A zavračal me je tako ježno, tako surovo, češ, da ne razumem tega... O Bog — in za tako-le deklino gre! Za tako-le, ki ne bo imelani krajcarja in ki jih je speljala že toliko... Popolnoma se bo izgubil po svetu, to vem! Še naredil si bo kaj, ker nagel je in njegova mora obveljati vselej!"

Rotija je sklenila roke in pogledala kvišku. Na obrazu se ji je brala žalost in v očeh so ji igrale solze.

Tudi Blažetu je bilo hudo — radi matere... Zinil bi bil kaj, a ni vedel, kaj bi. O "deklini" ni hotel izpraševati natančneje; o takih rečeh se Blaže ni rad menil z nikomer, najmanj pa z materjo. O čem drugem pa tudi ni vedel govoriti.

"Pravijo, da mu je Vilfanka dala denar," je rekel naposled, ko sta bila pomolčala nekoliko.

"Nič mu ni dala!" ga je zavrnila Rotija; "saj je sam imel. Kako bi mu Vilfanka dajala denar, ko je sama nevoljna, da je šel! Včeraj sem bila tamkaj in tožila je čezenj, češ, da je bil čim starejši, tem ošabnejši..."

"Kaj pa Vilfan?"

"Vilfan se jezi, da se bolj ne more. Preti, da mu ne bo dal niti krajcarja, ako se vrne z ono deklino. In pa nad Vilfanko vpije, češ, da mu je ona dajala potuho... Kaj mu je dajala potuho! Nič mu je ni dajala! Morebiti je bila nekoliko predobra in premehka — drugega nič!"

Rotija je obmolnila in zrla v tla. Morebiti ji je očitala vest, da niti Vilfanka, niti ona nista brez krivde. Morebiti je morala priznati sama proti sebi, da po lastni krivdi ni opazila slabih kalij, ki so poganjale v Francetu že kot otroku in se razvile počasi v napuh in ošabnost...

Morebiti pa je mislila na Blažeta in na krivico, ki mu jo je delala, da ga je vedno in vedno tiščala v ozadje in ga cenila vse premalo...

Blaže pa je mirno jedel in molčal. Kaj je mislil prav ta hip, se ne ve.

"Blaže, bolj sem te vesela ko Franceta!" je izpregovorila Rotija naposled; "po pravici ti povem, prav je, da nisi hotel ostati v Zireh... Ni vselej tako, kakor se vidi na zunaj... Nič več te ne bom silila nikamor. Če hočeš biti doma — bodi; si vsaj pošten... Če pa ne, si izbiraj službo sam. Star si dovolj — in če rabiš pamet, lahko spoznaš, kaj je prav in kako je prav."

Blaže je zopet molčal. Za žlico je gledal, ki mu je vedno enakomerno hodila od ust v skledo in nazaj. Bilo je, kakor bi se niti ne brigal za Rotijine besede, a se je. Ko je videl materine solze, tedaj je prišlo tudi njemu trpkost pri srcu in zopet se je moral premagovati kakor vselej, da se ni spominjal Franceta z jezo in sovraštvom.

Ta hip mu je tudi — kakor

pa je prišel France sam in povedal, da gre... Pogovarjala sem ga, naj se premisli. A zavračal me je tako ježno, tako surovo, češ, da ne razumem tega... O Bog — in za tako-le deklino gre! Za tako-le, ki ne bo imelani krajcarja in ki jih je speljala že toliko... Popolnoma se bo izgubil po svetu, to vem! Še naredil si bo kaj, ker nagel je in njegova mora obveljati vselej!"

Rotija je sklenila roke in pogledala kvišku. Na obrazu se ji je brala žalost in v očeh so ji igrale solze.

Tudi Blažetu je bilo hudo — radi matere... Zinil bi bil kaj, a ni vedel, kaj bi. O "deklini" ni hotel izpraševati natančneje; o takih rečeh se Blaže ni rad menil z nikomer, najmanj pa z materjo. O čem drugem pa tudi ni vedel govoriti.

"Pravijo, da mu je Vilfanka dala denar," je rekel naposled, ko sta bila pomolčala nekoliko.

"Nič mu ni dala!" ga je zavrnila Rotija; "saj je sam imel. Kako bi mu Vilfanka dajala denar, ko je sama nevoljna, da je šel! Včeraj sem bila tamkaj in tožila je čezenj, češ, da je bil čim starejši, tem ošabnejši..."

"Kaj pa Vilfan?"

"Vilfan se jezi, da se bolj ne more. Preti, da mu ne bo dal niti krajcarja, ako se vrne z ono deklino. In pa nad Vilfanko vpije, češ, da mu je ona dajala potuho... Kaj mu je dajala potuho! Nič mu je ni dajala! Morebiti je bila nekoliko predobra in premehka — drugega nič!"

Rotija je obmolnila in zrla v tla. Morebiti ji je očitala vest, da niti Vilfanka, niti ona nista brez krivde. Morebiti je morala priznati sama proti sebi, da po lastni krivdi ni opazila slabih kalij, ki so poganjale v Francetu že kot otroku in se razvile počasi v napuh in ošabnost...

Morebiti pa je mislila na Blažeta in na krivico, ki mu jo je delala, da ga je vedno in vedno tiščala v ozadje in ga cenila vse premalo...

Blaže pa je mirno jedel in molčal. Kaj je mislil prav ta hip, se ne ve.

"Blaže, bolj sem te vesela ko Franceta!" je izpregovorila Rotija naposled; "po pravici ti povem, prav je, da nisi hotel ostati v Zireh... Ni vselej tako, kakor se vidi na zunaj... Nič več te ne bom silila nikamor. Če hočeš biti doma — bodi; si vsaj pošten... Če pa ne, si izbiraj službo sam. Star si dovolj — in če rabiš pamet, lahko spoznaš, kaj je prav in kako je prav."

Blaže je zopet molčal. Za žlico je gledal, ki mu je vedno enakomerno hodila od ust v skledo in nazaj. Bilo je, kakor bi se niti ne brigal za Rotijine besede, a se je. Ko je videl materine solze, tedaj je prišlo tudi njemu trpkost pri srcu in zopet se je moral premagovati kakor vselej, da se ni spominjal Franceta z jezo in sovraštvom.

Ta hip mu je tudi — kakor

pa je prišel France sam in povedal, da gre... Pogovarjala sem ga, naj se premisli. A zavračal me je tako ježno, tako surovo, češ, da ne razumem tega... O Bog — in za tako-le deklino gre! Za tako-le, ki ne bo imelani krajcarja in ki jih je speljala že toliko... Popolnoma se bo izgubil po svetu, to vem! Še naredil si bo kaj, ker nagel je in njegova mora obveljati vselej!"

Rotija je sklenila roke in pogledala kvišku. Na obrazu se ji je brala žalost in v očeh so ji igrale solze.

vselej, kadar se je spominjal Franceta — prišla na mar razlika med njim in med Francetom. In čudno, ta hip Blaže ni bil žalosten, ko je primerjal sebe s Francetom... Ne, ta hip je bil prvič v svojem življenju samega sebe vesel, sam s seboj zadovoljen.

Na tisto pa, kar mu je rekla mati: da naj si izbira službo sam,

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA DRAGEGA OČETA
IN STAREGA OČETA

BLAŽ MODIC

ki je umrl 21. novembra 1966. leta

Spominjamo se srečnih dni, ko živel si med nami Ti. Zdaj bivaš vrh višave jasne, tam sonce sreče Ti ne ugasne!

Zalujoči:

FRANK — sin
ELSIE MUZIC — hčerka
OSTALO SORODSTVO

Cleveland, O., 21. nov. 1967.

INDIJANSKA NEVESTA?

— Nekateri neveste v Londonu na Angleškem so se pojavile v cerkvi v "indijanski" poročni obleki, kot jo vidimo na sliki.

V VODO, NI POMOČ! — Dve preskušeni letalski gostiteljici sta prijeli novopečeno tovarišico, ki je pravkar končala šolo v Los Angelesu, da jo "krstita". Ne kaže, da bi si ta posebno želela družbo igrajočih se delfinov.

ako hoče — na tisto Blaže tedaj ni hotel misliti. Čemu bi bil mislil na tisto? Saj je bilo doma dobro in za prvi čas že celo ni kazalo izbirati; na zimo delavca nihče ne potrebuje. Na pomlad pa — o svetem Juriju, ko se seli družina — tedaj se bo že videlo. No, toliko je pa vedel Blaže že sedaj, da, če bo iskal službe je ne bo iskal niti po dolini, niti kje v mestu, najmanj pa v Ameriki. Toda sedaj ni bilo treba premišljati o tem.

XXIII.

In vendar je bilo treba, da je Blaže mislil o tem prej, kakor je sodil, da bo.

Ni bil še celi teden doma, ko pripelje nekoč — tako-le popoldne je bilo; Blaže je drva cepil na tnali, Rotija pa je bila šla v delo — Posečnikov Štefuc doli po grapi in se ustavi pri Blažetu.

"Ali si doma, Blaže?"

"Doma sem —. Kaj pa ti, Štefuc, no?"

"O nič! V mlin peljem, pa je dejala Posečnica, naj se oglašim pri vas, ker je zvedela, da si bil nekaj bolan; ali si še?"

"Zdaj nisem. — Ali je Posečnica rekla, da se oglašim? Kaj je pa pri Posečniku kaj novega?"

(Dalje prihodnjič)

K

S

K

J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K. S. K. J.)

nudi ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

sprejema moške od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- Izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino:
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo po \$1.00 ali \$2.00 na dan;
- članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.

K.S.K.J. je najstarejša slovenska podpornica organizacija v Ameriki.

Premoženje ————— \$16,300,000.00

Članov - 45,000 ————— Certifikatov - 47,500

Veljavna zavarovalnina ————— \$39,700,000.00

Solventnost - 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA

CODE

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove jemamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

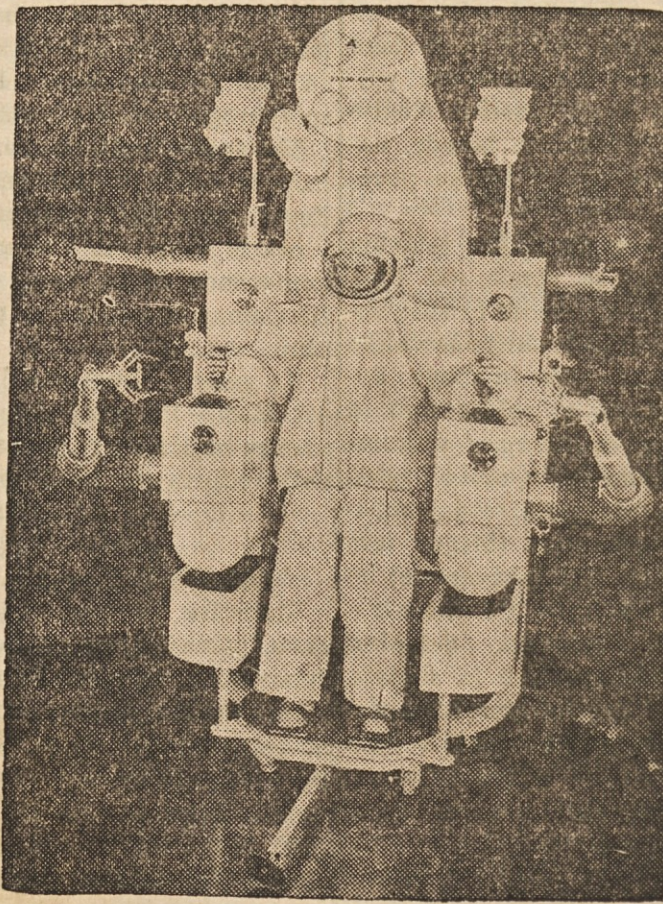
.....

Moj novi naslov:

.....

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

V ROKAH ROBOT? — Vesoljec na sliki ni v rokah robota, ampak le preskuša posebno vesoljsko vozilo, ki ima med drugimi pripravi tu mehanični roki.